

Logosz, graphé, biblion. A dekonstrukció középkori kritikája
[Logos, Graphe, Biblion. The Medieval Criticism of Deconstruction]

Author: Kocziszky Éva

Published by: Pro Philosophia Foundation

Source: *Kellék*, 2025, No. 73, pp. 145–159

Stable URL:

<https://www.prophilosophia.ro/assets/files/kellek73/010kocziszky.pdf>

DOI: 10.61901/Kellek.2025.73.10

Abstract

The study examines Ivan Illich's critical archaeology of the book. Although writing dates back to well before the advent of books, the codex as a medium is an invention of Christianity, just as the emergence of the individual reader can be linked to monasticism. Illich outlines the interconnected history of the book as an object and the act of reading, highlighting the significant changes that, in his view, were not brought about by technical innovations, but rather by a shift in thinking. With his imaginary medieval perspective, he seeks to shock us into realizing that we no longer know what reading actually is as an activity.

Keywords: book, writing, reading, deconstruction, medievalism

Bibliography

1. Assmann, Jan: *A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrában*. Ford. Hidas Zoltán. Atlantisz Kiadó, Budapest, 2018 [1992].
2. Bakhtin, Mikhail Mikhailovich: *Die Ästhetik des Wortes*. Hrsg. von Rainer Gröbel. Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1979
3. Bakhtin, Mikhail Mikhailovich: *The Dialogic Imagination*. University of Texas Press, Austin–London, 1981.
4. Bahtyin, Mihail: *A szó az életben és a költészetben*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1985.
5. Bakhtin, Mikhail Mikhailovich: *Speech Genres and Other Late Essays*. University of Texas Press, Austin, 1986.
6. Cayley, David: *Ivan Illich. An Intellectual Journey*. The Pennsylvania State University Press, University Park, Pennsylvania, 2021.

7. Cseke Ákos: Anagnóriszisz. Jegyzet az olvasásról. In *Magyar irodalom*. 2020, 289–299.
8. Derrida, Jacques: *Grammatológia*. Ford. Marsó Paula. Typotex, Budapest, 2014.
9. Franzmann, V. Bodo et al (Hrsg.): *Handbuch Lesen*. De Gruyter, Berlin–München, 1999.
10. Harari, Yuval Noah: *Nexus. Az információs hálózatok rövid története a kőkorszaktól az MI-ig*. Central Kiadói Csoport, Budapest, 2024.
11. Harris, William V.: *Ancient Literacy*. Harvard University Press, Cambridge, Mass. – London, 1989.
12. Havelock, Eric: *The Literate Revolution in Greece and its Cultural Consequences*. Princeton University Press, Princeton, N. J., 1981.
- Heidegger, Martin: „Már csak egy Isten menthet meg bennünket”. (*SPIEGEL*-interjú Martin Heideggerrel 1966. szeptember 23-án.) Ford. Krémer Sándor. *Athenaeum*, 1993:I–II, 44–59.
13. Illich, Ivan – Sanders, Barry: *Das Denken lernt Schreiben. Lesekultur und Identität*. Hoffmann und Campe, Hamburg, 1988.
14. Illich, Ivan – Sanders, Barry: *ABC. Alphabetization of the Popular Mind*. Equinox, San Francisco, 1988.
15. Illich, Ivan: *In the Mirror of the Past. Lectures and Addresses (1978–1990)*. Equinox, Sheffield, 1992.
16. Illich, Ivan: *A szöveg szólóskertjében*. Ford. Tóth Gábor. Osiris–Gond, Budapest, 2001 [1994].
17. Illich, Ivan: *In den Flüssen nördlich der Zukunft. Letzte Gespräche über Religion und Gesellschaft mit David Cayley*. C. H. Beck, München, 2006.
18. Ong, Walter J.: *Orality and Literacy: The Technologizing of the Word*. Routledge, New York, 1982.
19. S. Horváth Géza: *Testiség és nyelvi tapasztalat Mihail Bahtyin irodalomelméletében*. Gondolat, Budapest, 2014.
20. Schimmelpfennig, Roland: *Anthropolis*. Fischer, Frankfurt am Main, 2023.
21. St. Viktor, Hugo von: *Das Lehrbuch. Didascalicon, deutsch-lateinisch*. Boer Verlag, München, 2022, 179.
22. Steiner, George: *Essays über Sprache, Literatur und das Unmenschliche*. Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1969.